

Nr 17.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av protokoll angående det svensk-isländska varuutbytet; given Stockholms slott den 3 januari 1948.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 30 maj 1947 och över handelsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed begära riksdagens godkännande av ett den 19 juni 1947 undertecknat protokoll angående det svensk-isländska varuutbytet.

GUSTAF.

Axel Gjores.

Protokoll angående det svensk-isländska varuutbytet.

Under förhandlingar i Reykjavik den 30 april—21 maj 1947 mellan ombud för svenska och isländska regeringarna har enighet uppnåtts om följande.

1. Varuutbytet mellan Sverige och Island skall äga rum i enlighet med de i vartdera landet gällande allmänna bestämmelserna om import- och exportreglering.

2. Svenska regeringen och isländska regeringen förbinda sig att på grundval av ömsesidighet medgiva en så gynnsam behandling som möjligt i fråga om beviljande av import- och exportlicenser.

3. I vad avser varor, vilka äro av särskilt intresse ur svensk eller isländsk synpunkt, förbinda sig de båda regeringarna att bevilja export- respektive importlicenser inom ramen för kontingenter, varom särskild överenskommelse må komma att träffas.

4. De båda regeringarna skola med välvilja pröva varje förslag att utveckla handelsförbindelserna mellan de båda länderna.

5. De båda regeringarna förklara sig beredda att å ömse sidor lämna de valutatillstånd, som erfordras för fullgörande av betalningen av de varuleveranser, som komma att äga rum under detta protokolls giltighetstid.

6. Detta protokoll skall träda i kraft efter särskild notväxling mellan den svenska och den isländska regeringen samt förbliva gällande till och med den 31 mars 1948. I avvaktan på att sådan notväxling verkställs, skall protokollet provisoriskt tillämpas från och med dagen för dess undertecknande.

I händelse protokollet icke uppsagts senast två månader före dagen för utlöpanet, skall dess giltighetstid anses förlängd för ett år i sänder.

Som skedde i Reykjavik i två exemplar på svenska och isländska språken, varvid båda texterna skola äga lika vitsord, den 19 juni 1947.

Claes König.

Bjarni Benediktsson.

Utdrag av protokollet över handelsärenden rörande främmande makt eller dess förhållanden m. m., hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 maj 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Gjöres, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Efter godkännande av Kungl. Maj:t den 6 april 1945 träffades mellan Sverige och Island den 7 samma månad en handelsöverenskommelse, avseende tiden intill utgången av mars 1946. Överenskommelsen godkändes av riksdagen (prop. nr 275 och r. skr. nr 292 för år 1945). Den 17 maj 1946 godkände Kungl. Maj:t förslag till ny handelsöverenskommelse mellan de båda länderna. Den nya överenskommelsen, som undertecknades den 18 maj 1946, avsåg tiden intill utgången av mars 1947. Jämväl denna överenskommelse godkändes av riksdagen (prop. nr 310 och r. skr. 434 för år 1946). Jag torde för närmare kännedom om innehållet i överenskommelserna få hänvisa till propositionerna. I detta sammanhang må emellertid erinras om att överenskommelserna omfattade fullständiga kontingentförteckningar, avsedda att ligga till grund för varuutbytet i dess helhet mellan länderna.

Sedan giltighetstiden för 1946 års överenskommelse utlöpt, inleddes i Reykjavik den 30 nästlidne april förhandlingar om en ny avtalsmässig reglering av de svensk-isländska handelsförbindelserna. Förhandlingarna ha från svensk sida förts genom en delegation under ordförandeskap av envoyén O. Johansson. Till ledning för delegationen ha förelegat yttranden från statens handels-, livsmedels-, industri- och bränslekommissioner. Förhandlingarna ha resulterat i förslag till *dels* ett protokoll angående det svensk-isländska varuutbytet, *dels* skriftväxling om beviljande av utförselrespektive införseltillstånd för vissa varor, *dels* förtrolig skriftväxling om viss utförsel från svensk sida, *dels* ock skriftväxling om reglering av betalningarna för de ömsesidiga varuleveranserna. Jag anhåller nu att få underställa avtalsförslaget Kungl. Maj:ts prövning. De till förslaget hö-

rande handlingarna torde såsom bilagor (Bilaga A—G)¹ få fogas till statsrådsprotokollet.

Förslaget till protokollet angående varuutbytet innehåller följande. I punkt 1 förklaras, att varuutbytet mellan Sverige och Island skall äga rum i enlighet med de i vartdera landet gällande allmänna bestämmelserna om import- och exportreglering. Enligt punkt 2 utfästa sig de båda regeringarna att ömsesidigt medgiva en så gynnsam behandling som möjligt i fråga om beviljande av import- och exportlicenser. Jämlikt punkt 3 förbinda sig regeringarna att för varor av särskilt intresse ur svensk eller isländsk synpunkt bevilja dylika licenser inom ramen för kontingenter, som efter överenskommelse må komma att fastställas. I punkt 4 stadgas, att regeringarna med välvilja skola pröva varje förslag att utveckla handelsförbindelserna mellan länderna. Enligt punkt 5 skola å ömse sidor lämnas de valutatillstånd, som erfordras för att fullgöra betalning av de varuleveranser, vilka komma att äga rum under protokollets giltighetstid. Punkt 6 slutligen föreskriver, att protokollet skall träda i kraft efter särskild noteväxling mellan de båda regeringarna och gälla till och med den 31 mars 1948. I avvaktan på att noteväxlingen verkställs, skall protokollet provisoriskt tillämpas fr. o. m. dagen för dess undertecknande. Därest protokollet icke uppsagts senast två månader före dagen för utlöpanDET, skall dess giltighetstid anses förlängd för ett år i sänder.

Enligt 1945 och 1946 års handelsöverenskommelser har, såsom inledningsvis antytts, varuutbytet i sin helhet mellan de båda länderna ägt rum inom ramen för kontingenter. Såsom framgår av punkten 1 i förslaget till protokollet skall i fortsättningen däremot det ömsesidiga varuutbytet ske på grundval av det i vartdera landet gällande import- och exportregleringssystemet, varvid dock enligt punkten 3 i protokollsförslaget de svenska och isländska regeringarna skola kunna överenskomma om kontingenter för varor av särskilt intresse ur de båda ländernas synpunkt. I enlighet med punkten 3 har sålunda utarbetats förslag till skriftväxling, varigenom regeringarna förbinda sig att lämna erforderliga tillstånd till utförsel respektive införsel för ett begränsat antal varor. Utfästelser givas sålunda å svensk sida beträffande stolpar av olika slag, sågade och hyvlade trävaror samt silltunnor och å isländsk sida i fråga om sill samt lamm- och fårkött. Detta varuutbyte är beräknat för en tolv månadersperiod.

Förslaget till den förtroliga skriftväxlingen om viss utförsel från svensk sida avser eventuell ytterligare export av trävaror.

Vad angår betalningarna må nämnas, att föreskrifterna härutinnan i 1945 och 1946 års överenskommelser byggde på den förutsättningen att värdet av de svenska leveranserna väntades överstiga värdet av de isländska. Förslaget till skriftväxling rörande reglering av betalningarna innehåller i första hand bestämmelser, som motsvara

¹ Bilagan A är fränsett dateringen och underskrifterna likalydande med den vid propositionen fogade avtalstexten. Bilagorna B—G innefatta skriftväxlingarna.

nämnda föreskrifter. Därest under giltighetstiden av det nu föreslagna varuutbytesprotokollet en bestående balans i betalningarna skulle uppkomma till isländsk favör, bestämmes emellertid i förslaget till skriftväxling därjämte, att denna balans skall kunna regleras genom försäljning till Landsbanki Islands av sådana valutor, varom överenskommelse kan träffas mellan denna bank och Sveriges riksbank.

Vid förhandlingarna har även behandlats frågan om arbetsförhållandena för de svenska fiskare, som bedriva sillfiske vid Island. Resultatet av överläggningarna härom är avsett att sammanfattas i en särskild skrivelse från svenska till isländska vederbörande.

Med åberopande av det anförda och under erinran om att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att göra framställning rörande undertecknandet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna förslaget till protokoll angående det svensk-isländska varuutbytet jämte därtill hörande skriftväxlingar.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

J.-G. Nilsson.

Utdrag ur protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 maj 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Under erinran att Kungl. Maj:t denna dag på föredragning av chefen för handelsdepartementet godkänt förslag till protokoll angående det svensk-isländska varuutbytet jämte därtill hörande skriftväxlingar, varom enighet nåtts vid i Reykjavik förda förhandlingar,

hemställer ministern, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga t. f. chargé d'affaires i Reykjavik, C. E. C. C:son König, att underteckna ifrågavarande protokoll ävensom att utväxla skrivelser i enlighet med nämnda förslag.

Till vad ministern sålunda hemställt, däri övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Bo Siegbahn.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Gjöres, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Sedan Kungl. Maj:t den 30 maj 1947 bemyndigat Sveriges t. f. chargé d'affaires i Reykjavik, C. E. C. C:son König, att för Sveriges del underteckna ett av Kungl. Maj:t samma dag på min föredragning godkänt förslag till protokoll angående det svensk-isländska varuutbytet jämte därtill hörande skriftväxlingar, varom enighet nåtts vid i Reykjavik förda förhandlingar, har protokollet jämte skriftväxlingarna den 19 juni 1947 blivit vederbörligen undertecknat.

Med hänsyn till att överenskommelsen undertecknades så sent som sistnämnda dag, ansågs proposition i ämnet icke lämpligen böra avlätas till 1947 års riksdag. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1948 års riksdag att godkänna protokollet angående det svensk-isländska varuutbytet.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

G. Lindenbaum.